

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพอันพึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ
การบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

A Study of the Current State, Desirable State and Need Analysis for
School Management Development of Model Schools under Secondary
Educational Service Area Office 2 Based on The Concept of Inclusive
Education

นิศา สุนิล

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร.064-632-3282, E-mail: 6183844827@student.chula.ac.th

นันทรัตน์ เจริญกุล

อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร.085-912-6378, E-mail: nuntarat.c@chula.ac.th

Nisa Sunil

Student, Educational Management, Faculty of Education,

Chulalongkorn University

Nantarat Charoenkul

Lecturer, Educational Management, Faculty of Education,

Chulalongkorn University

รับเข้า: 29 เมษายน 2563 แก้ไข: 12 พฤษภาคม 2563 ตอรับ: 14 พฤษภาคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยใช้กรอบการบริหารโรงเรียนร่วมกับกรอบการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีที (SEAT Framework) ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ 1) นักเรียน (S-Student) 2) สภาพแวดล้อม (E-Environment) 3) กิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) และ 4) เครื่องมือ (T-Tools) ผู้ให้ข้อมูลได้มาจากการเจาะจงเลือก เป็นผู้บริหารโรงเรียน 18 คน และครู 210 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น

228 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การบริหารงานวิชาการ ส่วนสภาพอันพึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การบริหารงานบุคคล ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดที่สุด คือ การบริหารงานทั่วไป รองลงมา คือ การบริหารงานงบประมาณ และด้านที่มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ การบริหารงานวิชาการ

คำสำคัญ: การเรียนร่วม เด็กที่มีความต้องการพิเศษ การบริหารโรงเรียน

Abstract

The objectives of this research were to study the current state and desirable state of the Model Schools under Secondary Educational Service Area Office 2 based on the concept of inclusive education, according to the concept of inclusive education using the school administration framework and the SEAT framework which consisting of 4 important components: 1) S-Student; 2) E-Environment; 3) Teaching and learning activities; and 4) T-Tools. Informants were obtained from purposive sampling: 18 administrators and 210 teachers, 228 informants in total. The instrument used in this research was a 5 rating scaled questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Modified Priority Needs Index. (PNI_{modified}).

The results of the research revealed that: the current state of the model schools under Secondary Educational Service Area Office 2 based on the concept of inclusive education, according to the concept of inclusive education, overall, was at the moderate level, with the highest mean on Academic Administration. As for the desirable state of the model schools under Secondary Educational Service Area Office 2 based on the concept of inclusive education, according to the concept of inclusive education, overall, was at the high level, with the highest mean on personnel management. The modified priority needs Index for model schools under Secondary Educational Service Area Office 2 based on the

concept of inclusive education in accordance with the concept of educational management, the aspect with the highest need was general management, followed by budget management, while the lowest need fell on academic administration.

Keywords: inclusive education, special need child, school management

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันมีการให้ความสนใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีจำนวนมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการให้ข้อมูล ความรู้ และการนำเสนอเรื่องราวผ่านสื่อต่าง ๆ ให้เกิดระบบการช่วยเหลือดูแลนักเรียนมากขึ้น ส่งผลให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีสิทธิเข้ารับการศึกษาระบบเพิ่มขึ้น ประเทศไทยมีนโยบายเกี่ยวข้องกับการเรียนร่วม อาทิ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการเข้ารับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางกาย จิตใจ และสติปัญญา อารมณ์ สังคม และการสื่อสารเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกระทรวง สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

เด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Special Need Child) จะมีความต้องการทางการศึกษาที่แตกต่างไปจากปกติทั่วไป ในหลายมิติ อาทิเช่น ด้านเนื้อหา วิธีการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และสื่อหรือเครื่องมือในการสอน ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากสภาพความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เด็กที่มีความต้องการพิเศษจำเป็นต้องได้รับการกระตุ้นช่วยเหลือ การบำบัดฟื้นฟู และให้การเรียนการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของเด็กแต่ละคน เมื่อจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าระบบการศึกษาเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการบริหารโรงเรียนเพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาตามศักยภาพอย่างเหมาะสม การบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีที (SEAT Framework) ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ 1) นักเรียน (S-Student) 2) สภาพแวดล้อม (E-Environment) 3) กิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) และ 4) เครื่องมือ (T-Tools) เป็นแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม (Inclusive Education) เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ในปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานครที่ผู้วิจัยทำงานอยู่ มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนมากขึ้น การวางแผนนโยบายในการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาสภาพปัจจุบัน

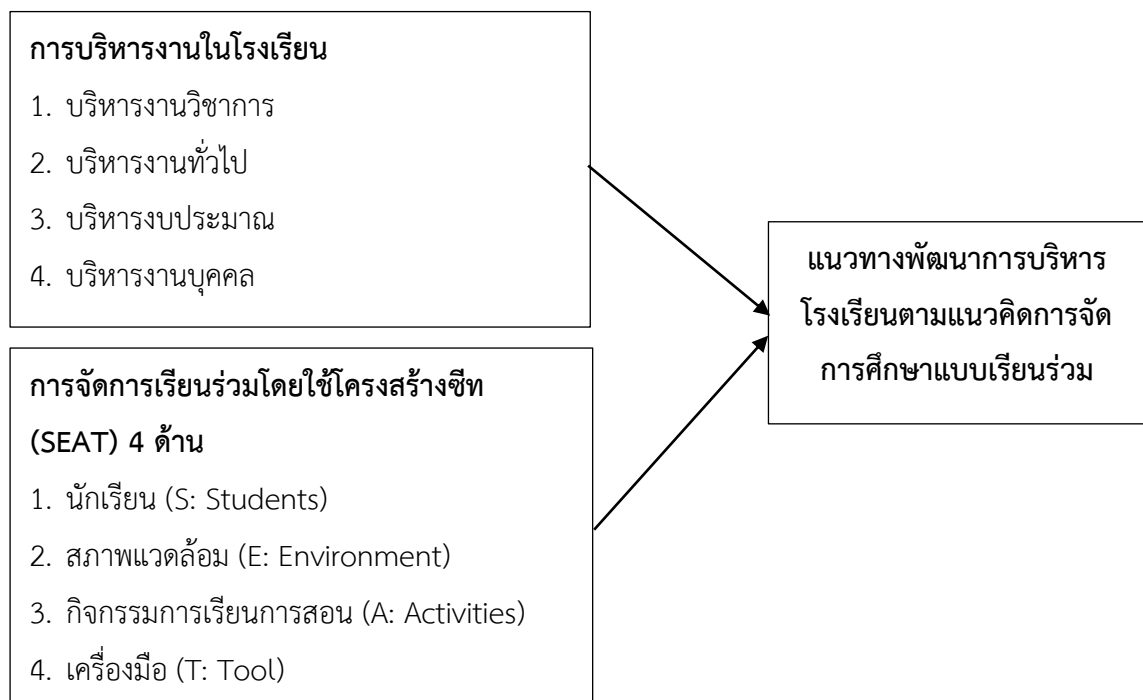
และสภาพอันพึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม และเป็นประโยชน์สำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนและแนวทางปฏิบัติเพื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษสำหรับผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนต้นแบบเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน คิดเป็นจำนวน 808 คน

ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 228 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (เลือกผู้บริหารและครูที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม และดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่ต่ำกว่า 2 ปี) จากจำนวนโรงเรียน 6 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารทั้งหมด 18 คน และครูทั้งหมด 210 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน โดยการปรับปรุงเครื่องมือ ด้วยการพิจารณา ค่า IOC ที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิโดยพิจารณาข้อที่มีค่า $IOC > 0.50$ ซึ่งแบบสอบถามในภาพรวม และในแต่ละข้อย่อย มีค่า $IOC = 1.00$ ทั้งหมด เมื่อผู้วิจัยนำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ จึงนำข้อคำถามมาสร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ จำนวน 26 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Question)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำเอกสารเสนอสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบายและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยังโรงเรียนต้นแบบ 6 โรงเรียน ที่เป็นประชากรในการวิจัย

2. ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นประชากรในการวิจัย โดยกำหนดวันและเวลาในการเก็บแบบสอบถาม และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง (เนื่องจากเลือกผู้บริหารและครูที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนร่วม และดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี) ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 72.80

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา เพื่อนำมาลงรหัสข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามลักษณะของแบบสอบถามในแต่ละตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นตามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยใช้เกณฑ์แปลความหมายของค่าเฉลี่ยการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ทั้ง 5 ระดับ

3. วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากสูตร Priority Needs Index Modified ($PNI_{modified}$) และจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 166 ฉบับ จำแนกตามการบริหารโรงเรียน 4 ฝ่าย ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยภาพรวม

การบริหารโรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
	$\bar{x}$	SD	แปลผล	$\bar{x}$	SD	แปลผล		
1. การบริหารงานวิชาการ	3.48	0.99	ปานกลาง	4.31	0.89	มาก	0.238	4
2. การบริหารงานทั่วไป	3.24	0.91	ปานกลาง	4.58	0.65	มาก	0.411	1
3. การบริหารงานงบประมาณ	3.20	0.78	ปานกลาง	4.50	0.64	มาก	0.407	2
4. การบริหารงานบุคคล	3.33	0.83	ปานกลาง	4.64	0.59	มาก	0.395	3
รวม	3.41	0.95	ปานกลาง	4.41	0.82	มาก	0.293	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.41$, $SD=0.95$) และเมื่อแยกพิจารณาแต่ละฝ่าย พบว่า การบริหารทั้ง 4 ฝ่าย อยู่ในระดับปานกลางทุกฝ่ายเช่นกัน โดยฝ่ายที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การบริหารงานวิชาการ ($\bar{x}=3.48$, $SD=0.99$) รองลงมา คือ การบริหารงานบุคคล ($\bar{x}=3.33$, $SD=0.83$) ฝ่ายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารงานงบประมาณ ($\bar{x}=3.20$, $SD=0.78$)

ส่วนสภาพอันพึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.41$, $SD=0.82$) และเมื่อแยกพิจารณาแต่ละฝ่ายพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยฝ่ายที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การบริหารงานบุคคล ($\bar{x}=4.64$, $SD=0.59$) รองลงมา คือ การบริหารงานทั่วไป ($\bar{x}=4.58$, $SD=0.65$) ฝ่ายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารงานวิชาการ ($\bar{x}=4.31$, $SD=0.89$)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยภาพรวม คือ 0.293 ($PNI_{modified}=0.29$) ฝ่ายที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ การบริหารงานทั่วไป ($PNI_{modified}=0.411$) รองลงมา คือ การบริหารงานงบประมาณ ($PNI_{modified}=0.407$) และฝ่ายที่มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ การบริหารงานวิชาการ ($PNI_{modified}=0.238$)

2. ผลการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีความต้องการจำเป็นในภาพรวมที่สูงที่สุดไปถึงต่ำที่สุด คือ 1) การบริหารงานทั่วไป 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานวิชาการ และจากแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม มี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนักเรียน 2) ด้านสภาพแวดล้อม 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 4) ด้านเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์รายด้านของความต้องการจำเป็นตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยคัดเลือกข้อรายการของการบริหารโรงเรียนและแนวคิดการจัดการเรียนร่วมในแต่ละด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนี้ 1) การบริหารงานทั่วไป ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน 2) การบริหารงานงบประมาณ ด้านเครื่องมือ 3) การบริหารงานบุคคล ด้านเครื่องมือ และ 4) การบริหารงานวิชาการ ด้านเครื่องมือ มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

การบริหารโรงเรียน	ประเด็น	แนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม				** PNI _{modified}	ลำดับ
		1. ด้านนักเรียน	2. ด้านสภาพแวดล้อม	3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4. ด้านเครื่องมือ		
1. การบริหาร วิชาการ	D	3.15	-	3.41	3.69	0.238	4
	I	4.53	-	4.28	4.27		
	* PNI _{modified}	0.156	-	0.256	0.438		
	ลำดับ	3	-	2	1		
2. การบริหารงาน ทั่วไป	D	-	3.38	3.16	3.22	0.411	1
	I	-	4.63	4.54	4.57		
	PNI _{modified}	-	0.371	0.436	0.420		
	ลำดับ	-	3	1	2		
3. การบริหารงาน งบประมาณ	D	-	-	-	3.20	0.407	2
	I	-	-	-	4.50		
	PNI _{modified}	-	-	-	0.407		
	ลำดับ	-	-	-	1		

ตารางที่ 2 สรุปการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน	ประเด็น	แนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม				** PNI _{modified}	ลำดับ
		1. ด้านนักเรียน	2. ด้านสภาพแวดล้อม	3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4. ด้านเครื่องมือ		
4. การบริหารงานบุคคล	D	-	3.33	3.25	3.36	0.395	3
	I	-	4.52	4.55	4.74		
	PNI _{modified}	-	0.356	0.403	0.411		
	ลำดับ	-	3	2	1		

หมายเหตุ: D: Degree of success (สภาพปัจจุบัน), I: Importance (สภาพที่พึงประสงค์)

PNI_{modified}: Modified Priority Needs Index (ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น)

* PNI_{modified} แนวนอนเป็นค่าดัชนีความต้องการจำเป็นภาพรวมจำแนกตามองค์ประกอบย่อยตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

** PNI_{modified} แนวตั้งเป็นค่าดัชนีความต้องการจำเป็นภาพรวมจำแนกตามการบริหารงานโรงเรียน

จากตารางที่ 2 สรุปการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมโดยภาพรวมพบว่า การบริหารโรงเรียน 4 ฝ่าย มีลำดับความต้องการจำเป็นจากสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด คือ การบริหารงานทั่วไป เมื่อพิจารณาตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสามารถสรุปลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ และด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งมีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เท่ากับ 0.436, 0.420 และ 0.371 ตามลำดับ การบริหารงานงบประมาณ เมื่อพิจารณาตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสามารถสรุปลำดับความต้องการจำเป็น คือ เครื่องมือ ซึ่งมีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เท่ากับ 0.407 การบริหารงานบุคคล เมื่อพิจารณาตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสามารถสรุปลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด คือ ด้านเครื่อง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งมีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เท่ากับ 0.411, 0.403 และ 0.356 ตามลำดับ การบริหารงานวิชาการ เมื่อพิจารณาตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสามารถสรุปลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด คือ ด้านนักเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

สอน และด้านเครื่องมือ ซึ่งมีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) เท่ากับ 0.438, 0.256 และ 0.156 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกพิจารณาแต่ละฝ่าย พบว่า การบริหารทั้ง 4 ฝ่าย อยู่ในระดับปานกลางทุกฝ่ายเช่นกัน โดยฝ่ายที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การบริหารงานวิชาการ รองลงมา คือ การบริหารงานบุคคล ส่วนฝ่ายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารงานงบประมาณ เนื่องจากโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดตามนโยบายของรัฐบาล และต้องจัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2560-2564) ซึ่งแผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการได้กล่าวถึง ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านสิทธิและโอกาสการศึกษา ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพการศึกษา ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านบุคลากรทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาพิเศษ นอกจากนี้เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาแบบเรียนร่วมอย่างสอดคล้องกับนโยบาย ทำให้โรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีการบริหารโรงเรียนทั้ง 4 ฝ่ายอย่างเป็นระบบอยู่แล้ว เพื่อพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางด้านวิชาการมากที่สุด เพราะการจัดการเรียนการสอนถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาพิเศษ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาศิริ บุญชูช่วย (2558) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กพิการ ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กพิการด้านการศึกษา โดยได้กล่าวถึงกลไกของการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กพิการเป็น 3 กลไก ดังนี้ 1) กลไกการบริหารจัดการจะตรงกับการบริหารวิชาการด้านการบริหารและการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน 2) กลไกการสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือ 3) กลไกการแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ จะตรงกับการบริหารจัดการโรงเรียนจะเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาแต่ละฝ่ายพบว่า การบริหารทั้ง 4 ฝ่าย อยู่ในระดับมากทุกฝ่ายเช่นกัน โดยฝ่ายที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การบริหารงานบุคคล รองลงมา คือ การบริหารงานทั่วไป ส่วนฝ่ายที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารงาน

วิชาการ เนื่องจากโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวความคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมต้องมีการพัฒนาการเรียนร่วมในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนจึงมีความต้องการในการพัฒนาการบริหารงานทั่วไป ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการประสานความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ คมสัน แฉ่งแอ (2562) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและสนับสนุนกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน จะนำไปสู่การแนวทางในการแก้ปัญหาของโรงเรียนได้ ในส่วนของการบริหารงานวิชาการซึ่งพบว่า มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ต่ำที่สุด สืบเนื่องมาจากงานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่ครอบคลุมกิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว จึงมุ่งเน้นการพัฒนาในส่วนงานสนับสนุนอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมมากยิ่งขึ้น

2. ผลการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวความคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขออภิปรายผลโดยจำแนกตามลำดับความต้องการจำเป็นรายด้านของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวความคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ การบริหารงานทั่วไปตามแนวความคิดการจัดการเรียนร่วม พบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($PNI_{modified}=0.436$) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครู โรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวความคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมเล็งเห็นถึงความสำคัญของการประสานความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษสอดคล้องกับ ขวัญใจ อธิปัญญาวงศ์ (2556) ที่ศึกษาเรื่อง เจตคติต่อการเป็นเพื่อนกับนักเรียนออทิสติกเรียนร่วมบางเวลาในโรงเรียนจิตรลตาระดับประถมศึกษา พบว่า เด็กออทิสติกจะมีพัฒนาการทางสังคมที่ดีเมื่อได้อยู่ในสังคมที่มีความเข้าใจ การสร้างความเข้าใจจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมนักเรียนปกติ ผู้ปกครอง ชุมชน ให้สามารถปรับตัวและมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กออทิสติกได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งหากโรงเรียนมีการประสานงานที่ดี โดยเฉพาะที่เน้นด้านการบริหารงานทั่วไปจะช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการที่เหมาะสมตามความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษอีกด้วย สอดคล้องกับ พระจักรกฤษ สีสัว (2562) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่ม 11 ของประเทศไทย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน จะมีประโยชน์ในการกำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนให้มีความชัดเจนภายใต้เป้าหมายร่วมกัน และการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้หลายแนวทาง จะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้ และสอดคล้องกับ Delaney (2020) ที่ศึกษาเรื่อง ความร่วมมือของผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนรู้ในระดับท้องถิ่น ภายใต้ระบบของสถานศึกษาแห่งรัฐ/สาธารณรัฐ พบว่า จากการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับบทบาทในฐานะเป็นตัวแทนที่อยู่ในคณะกรรมการสถานศึกษา การใช้การสื่อสารแบบสองทาง การกำกับดูแลให้กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ได้มามีบทบาทแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียม ทำให้เกิดแรงจูงใจในการร่วมพัฒนาสถานศึกษา และส่งผลต่อการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาอีกด้วย

2. ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 ได้แก่ การบริหารงานงบประมาณตามแนวคิดการจัดการเรียนร่วม พบว่า องค์ประกอบที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านเครื่องมือ ($PNI_{modified} = 0.407$) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครู โรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมเล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดทำแผนงบประมาณ และมีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะมีความต้องการการพัฒนาตามศักยภาพและความเหมาะสมที่แตกต่างกัน ดังนั้นการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมจำเป็นต้องใช้งบประมาณพอสมควร ดังนั้นการให้การสนับสนุนและวางแผนงบประมาณสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับ ยุพิน บุญวิเศษ (2555) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า การจัดทำแผนงบประมาณ และการจัดสรรงบประมาณ มีความจำเป็นยิ่งต่อการสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปโดยราบรื่น งบประมาณเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันการดำเนินงาน กิจกรรมตามแผนงาน โครงการ และภารกิจหลักของโรงเรียนให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ วสิฐินี เวทย์วิชานันท์ (2562) ที่ศึกษาเรื่อง การใช้ชุดกิจกรรมศิลปะพัฒนาความสามารถในการจดจ่อตั้งใจทำงานของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีภาวะสมาธิสั้น พบว่า ชุดกิจกรรมที่มีความน่าสนใจส่งผลต่อความสามารถในการจดจ่อตั้งใจทำงานเพิ่มมากขึ้นในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นหากมีการวางแผน และจัดสรรงบประมาณสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพียงพอ จะทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาตามศักยภาพและความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 หรือโรงเรียนที่มีความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม คือ การบริหารงานทั่วไป ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นควรให้ความสำคัญในการประสานความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้ตรงและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมมากยิ่งขึ้น เพราะสังคมที่เข้าใจจะช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาได้ตรงตามศักยภาพและความต้องการของเด็กพิเศษแต่ละคนได้

2. ผู้บริหาร และครูควรสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มากขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม มีความใกล้เคียงกัน โดยสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูอาจยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมเท่าใดนัก ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจร่วมกับครูในโรงเรียน เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

3. ผู้ปกครองและชุมชนควรให้ความร่วมมือกับโรงเรียนโดยเฉพาะในการสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานทั่วไปตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($PNI_{modified}=0.436$) มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครอง และชุมชนเป็นส่วนสำคัญในการให้การสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละคน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาการบริหารในโรงเรียนแต่ละฝ่าย เพื่อศึกษารายละเอียดของการบริหารแต่ละฝ่ายในการบริหารตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เพื่อที่จะสามารถทราบปัญหา และความต้องการจำเป็นโดยละเอียดมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยแนวทางการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในบริบทของแต่ละโรงเรียน เพื่อทราบความต้องการจำเป็นที่แท้จริงในการบริหารโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ทำให้สามารถนำแนวทางไปใช้ประโยชน์ได้ตรงกับบริบทของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญใจ อธิปัญญาวงศ์. (2556). เจตคติต่อการเป็นเพื่อนกับนักเรียนออทิสติกเรียนร่วมบางเวลาในโรงเรียนจิตรลดา ระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คมสัน แข็งแอ. (2562). แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 5(3): 181-195.
- เบญจา ชลธารนนท์. (2546). คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท. กรุงเทพฯ: เพทาย การพิมพ์.
- พระจักรกฤษ สีลิ้ว. (2562). การบริหารอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่ม 11 ของประเทศไทย ปีการศึกษา 2561-2562. วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา, 2(1): 71-82.
- ยุพิน บุญวิเศษ. (2555). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วสิฐินี เวทย์วิชานนท์. (2562). การใช้ชุดกิจกรรมศิลปะพัฒนาความสามารถในการจดจ่อตั้งใจทำงานของเด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีภาวะสมาธิสั้น. วารสารราชพฤกษ์, 17(2): 88-94.
- วิภาสรี บุญชูช่วย. (2558). แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กพิการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- Delaney, R. (2020). Parent participation in district-level curriculum decision-making: a year in the life of school district. ProQuest digital dissertations, 60(7): 2349-A.